

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 303/07-37

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 15. mája 2008 v senáte zloženom z predsedu Ľubomíra Dobríka a zo sudcov Jána Auxta a Rudolfa Tkáčika prerokoval sťažnosť K. B., B., G. J., S., M. B., B., a L. B., B., zastúpených advokátom JUDr. T. Š., K.; M. H., B., a L. P., S., zastúpených advokátkou JUDr. D. V., B.; a spoločnosti Q., spol. s r. o., B., zastúpenej advokátom JUDr. B. N., B., vo veci namietaného porušenia ich základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 3/2006 z 24. mája 2007 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo K. B., G. J., M. B., L. B., M. H., L. P. a spoločnosti Q., spol. s r. o., vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 3/2006 z 24. mája 2007 p o r u š e n é b o l o .

2. Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 3/2006 z 24. mája 2007 sa z r u š u j e a vec sa vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky j e p o v i n n ý uhradiť trovy konania, a to K. B., G. J., M. B. a L. B. v sume 20 432 Sk (slovom dvadsaťtisícštyristotridsaťdva slovenských korún) na účet ich právneho zástupcu advokáta JUDr. T. Š., K.; M. H. a L. P. v sume 11 666 Sk (slovom jedenásťtisícšesťstošesťdesiatšesť slovenských korún) na účet ich právnej zástupkyne advokátky JUDr. D. V., B.; a spoločnosti Q., spol. s r. o., v sume 7 425 Sk (slovom sedemtisícštyristodvadsaťpäť slovenských korún) na účet jej právneho zástupcu advokáta JUDr. B. N., B., všetkým do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Vo zvyšnej časti sťažnosti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) uznesením č. k. III. ÚS 303/07-9 zo 6. novembra 2007 prijal na ďalšie konanie sťažnosť K. B., G. J., M. B. a L. B. (ďalej len „sťažovatelia v 1. až 4. rade“). Uznesením č. k. I. ÚS 255/07-16 z 13. decembra 2007 bola na ďalšie konanie prijatá sťažnosť M. H. a L. P. (ďalej len „sťažovateľky v 5. a 6. rade“) a uznesením č. k. II. ÚS 8/08-17 z 10. januára 2008 bola na ďalšie konanie prijatá sťažnosť spoločnosti Q., spol. s r. o. (ďalej len „sťažovateľ v 7. rade“ alebo spolu len „sťažovatelia“). Sťažovatelia v sťažnostiach namietajú porušenie svojho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy

a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Cdo 3/2006 z 24. mája 2007.

V záujme hospodárnosti konania podľa § 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 112 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku ústavný súd uznesením č. k. PLs. ÚS 1/08-8 zo 16. januára 2008 rozhodol, že veci vedené ústavným súdom pod sp. zn. III. ÚS 303/07, sp. zn. I. ÚS 255/07 a sp. zn. II. ÚS 8/08 spája na spoločné konanie vzhľadom na to, že spolu skutkovo súvisia, keďže sťažovatelia namietajú porušenie svojich práv rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 3/2006 z 24. mája 2007.

Sťažovatelia v 1. až 4. rade v sťažnosti uviedli:

«Všetky označené súdy svojimi rozhodnutiami, porušili naše základné práva, zaručené každému Ústavou SR v Článkoch 46 ods. 1) a 20 ods. 1) a Dohovorom v čl. 6 ods. 1). Okresný súd v Banskej Bystrici tak urobil v konaní a rozhodnutí sp. zn. 20 C 80/92. Krajský súd v Banskej Bystrici v konaní a rozhodnutí sp. zn. 12 Co 45/2003 a Najvyšší súd SR v konaní a rozhodnutí sp. zn. 3 Cdo 3/2006. (...)

A) Žalobca sa domáhal vydania nehnuteľností špecifikovaných v návrhu, v priebehu sporu upravovaného, okrem nás aj proti ďalšiemu žalovanému. Právne svoj návrh oprel o ustanovenie § 6 ods. 1) písm. k) zákona č. 87/1999 Zb. Prejudiciálne však bolo potrebné skonštatovať súdnym rozhodnutím, že žalobca oprávnenou osobou je a to prostredníctvom anulovania kúpnej zmluvy, uzavretej medzi ním a našimi právnymi predchodcami. Zmluva, uzavretá v roku 1948 nesporne trpela vadou. Žalobca nedovršil 21 rokov, nebol teda plnoletý a to malo za následok jej neplatnosť. Tu treba poznamenať, že do plnoletosti žalobcovi chýbali 2 dni a tento nedostatok si neuvedomili ani úrady. Ak teda žalobca v tomto veku dokázal uvažovať o „záchrane“ majetku, ak by naši predchodcovia mali zisťtný záujem ho oň „obrať“, nedopustili by sa tak triviálnej chyby. Nehľadiac na to, že politická prezieravosť a jasnovidický odhad mu nebránili predať im majetok, o ktorý vzápätí prišli!

Zmluva, hoci neplatná, bola do pozemkovej knihy zapísaná, resp. spolu s ďalšími náležitosťami tvorila podklad pre zápis vlastníctva do pozemkovej knihy. Naši právní predchodcovia sa teda formálne stali vlastníckmi dotyčných nehnuteľností. Súdom teda

ostávalo zaoberať sa formami, spôsobmi a dôsledkami zákonných možností odstrániť disproporciu medzi pozemnoknižným a skutočným stavom.

B) Konštantná judikatúra Ústavného súdu je zásadne proti preskúmaniu a posudzovaniu právnych názorov všeobecných súdov, vedúcich k rozhodnutiu vo veci samej. Úloha Ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov zvolenej interpretácie a aplikácie právnych záverov a na zistený skutkový stav v konkrétnej veci sústavou, prípadne Dohovorom a inými medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. (I. ÚS 13/00, II. ÚS 40/06). Z tohto postavenia Ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré im predchádzalo, alebo rozhodnutím samotným, došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly vtedy, ak by boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne atak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné a súčasne by mali za následok porušenie základného práva. (II. ÚS 40/06). V tomto ohľade je judikatúra Ústavného súdu konformná s judikatúrou ESLP.

Sťažnosť predkladá prípad, na ktorý je potrebné uvedené postuláty vzťahnúť.

Keďže rozhodnutie Najvyššieho súdu ide v hodnotení sporného právneho stavu najďalej (s výnimkou jednej argumentácie, ktorá sa objavila iba v rozsudku Krajského súdu), možno sa v polemike sústrediť na jeho závery. To, čo je (bolo) totiž pre zachovanie základného práva na riadny proces a ochranu majetku v tomto spore najdôležitejšie tento súd odmietol riešiť výslovne, kým nižšie súdy sa tejto základnej otázke iba vyhli. Toto odmietnutie, sprevádzané rigidným formalizmom pri hodnotení rozsahu povoleného dovolania Krajským súdom znamenalo odmietnutie spravodlivosti a vytvorilo takú medzeru v právnom hodnotení prípadu, bez vyplnenia ktorej nemožno spravodlivo a objektívne rozhodnúť.

Všetky súdy čerpali z rovnakých právnych prameňov. Aplikovali právo platné v čase právneho úkonu a všetky predovšetkým intertemporálne ustanovenia, obsiahnuté v nasledujúcich zákonoch, upravujúcich predmetné vzťahy. Konštatovanie je podrobné, ale záver z neho, ako som uviedol, neúplný.

Tak predovšetkým opomenuli súdy vyložiť obsah pojmu „spravidla“ v § 19 Nástinu...: „vlastníkom nehnuteľnosti, do pozemkovej knihy zapísanej, spravidla môže byť len ten, kto je v pozemkovej knihe ako vlastník vpísaný“. Výnimky, uvedené v § 20 (dedenie,

vydržanie) sú totiž uvedené taxatívne a práve s druhým tu uvedeným spôsobom (vydržanie) treba spájať okolnosti, tvorené spoločenskými a v súvislosti s nimi právnymi zmenami, majúcimi vzťah k veci.

Každé na vec sa vzťahujúce prechodné ustanovenie je až na štylistické nuansy formulované tak, že sa podľa novej úpravy posudzujú (ak nie je uvedené inak) aj právne vzťahy, vzniknuté pred jej účinnosťou, ich vznik a nároky z nich vzniknuté sa však posudzujú zásadne podľa predchádzajúcej úpravy. Aj táto, aj otázka (okrem iných) vydržania je súdmi obsiahlo rozoberaná, avšak ich praktická aplikácia, ako som uviedol, sa z rozsudkov nedá ako presvedčivá zistiť. Je to zapríčinené chybnou rovinou rozhodovania, na ktorú zreteľne skĺzol aj Najvyšší súd. Je síce správne, že odmietol špekulovať o tom, aký efekt by mala prípadná žaloba o výmaz vkladu, keď postačuje fakt, že podaná nebola. Medzi hypotetické otázky však nepatrí vyriešenie kontradiktórneho vzťahu dvoch skutočností: podľa práva, platného v čase uzavretia úkonu bola rovnaká lehota na podanie negatívnej žaloby i lehota na nadobudnutie vlastníctva vydržaním - 32 rokov. Korelácia lehôt je evidentná. Žalovaným (ich právnym predchodcom) nemožno z dvoch podmienok vydržania vytknúť dobromyseľnosť. O druhej podmienke - fyzickej držbe - treba uvažovať v intenciách, duchu a v súlade s princípmi reštitúcií vôbec. Prerušenie držby nebolo dobrovoľné. Zákony, upravujúce vydržanie, nasledujúce po kúpe (OZ 141/1950 Zb., 40/1964 Zb., zák. č. 191/1982 Zb.) boli z hľadiska lehoty pre žalovaných dokonca výhodnejšie. Je teda vo významnom nepomere prípadná obava z neúspechu negatívnej žaloby, ktorej zákonné podmienky inak ostali zachované, voči zákonnému vylúčeniu z možnosti užívania prostredníctvom znárodnenia a úpravou rozsahu osobného vlastníctva. A toto je jediná, spor riešiacia rovina rozhodovania, v ktorej sa jednoznačne odzrkadľuje základné právo na ochranu vlastníctva. Po 1. 4. 1983 totiž napríklad platilo, že nepretržitou desaťročnou držbou nehnuteľnosti vydržala fyzická osoba vlastnícke právo pre štát. Ak sa teda naopak ujal držby štát za pomoci metód, neuznávaných demokratickou spoločnosťou, *de facto* i *de iure* suploval držbu postihnutého.

Napokon je z hľadiska prostej spravodlivosti potrebné pripomenúť, že ak sú tak dôležité 2 dni pre platnosť zmluvy, musia byť rovnako dôležité pre jej napadnutie nevyužitú týždne medzi jej vkladom a vydaním prvého znárodňovacieho dekrétu predchodcom žalovaných.

Naviac netreba azda nikoho presviedčať, že v okamihu znárodnenia sporného majetku bol žalobca na tom neporovnateľne lepšie, ako noví vlastníci, ktorí nedostali nič. Nie politické zmeny, nie právne metamorfózy, ale absencia akéhokolvek dôvodu zabránili žalobcovi napadnúť zmluvu, pri spísaní ktorej on sám, vedomý si svojho veku, postupoval nemorálne, kým ostatní boli iba neopatrní a nedôslední.

Súdy takto odmietli vychádzať zo striktnej dobovej intabulačnej zásady. Žalobcovi napokon v prípade jeho záujmu boli k dispozícii všetky po sebe idúce ustanovenia o neplatnosti právnych úkonov vo všetkých po sebe idúcich kódexoch, keď „vznik“ právneho vzťahu s konštatovanou vadou ho mal viesť k tomu, aby sa o to aspoň pokúsil. (...)

Najvyšší súd vyniesol alibistické rozhodnutie, ktorým odpovedal na v spore sekundárnu otázku, keď účastníkov - samozrejme výlučne sťažovateľov - „potrestal“ za široko (?) formulovanú dovolaciu otázku Krajského súdu. Inak by musel formulovať svoj záver zrejme nechceným spôsobom, rešpektujúcim právne axiómy: ak sa vada právneho úkonu v stanovenej lehote neodstráni, treba naň hľadiť ako na platný.»

Zo sťažnosti sťažovateľiek v 5. a 6. rade vyplýva, že namietajú už uvedené rozhodnutie najvyššieho súdu z týchto dôvodov:

„(...) pokiaľ všeobecné súdy posudzovali zmluvu zo 6. februára 1948, táto sa netýkala a nesúvisela s predmetom konania a nemohli z nej vyplývať k predmetu konania žiadne účinky. Navyše túto omylom právne posudzovanú skutočnosť si nepovšimol nielen odvolací súd, ktorý posudzovanie zmluvy zo 06. 02. 1948 označil za posudzovanie zásadnej právnej otázky, ale si túto nepovšimol ani dovolací súd, ktorý posudzoval zmluvu zo 06. 02. 1948, a teda posudzoval právne skutočnosť, ktorá s predmetom konania nesúvisí. I keď dovolací súd tvrdil, že nebolo jeho úlohou riešenie skutkových otázok, tak to platí len do tej miery, pokiaľ sa tieto skutkové otázky sporu týkajú. Ak však nad všetky pochybnosti len právnym posudzovaním zmluvy zo 06. 02. 1948 vyplýva, že jej obsahom nie je dom č. 7 (žiadna stavba), ale len množstvo pozemkov, ktoré ani jeden sa netýka predmetu sporu, tak pri posudzovaní otázky zásadného právneho významu mu tieto skutočnosti museli byť pri posudzovaní zmluvy zreteľné. Preto zmätočnosť tohto postupu dovolacieho súdu je zrejmalá. Podľa § 157 ods. 2 O. s. p. súd mal jasne a výstižne vysvetliť, či posudzovanie zmluvy zo 06. 02. 1948 je pre právne posúdenie rozhodné a ak nie, prečo je tomu tak. Ak by bol

postupoval dovolací súd v súlade s procesným postupom posudzovania vecí, keďže išlo o zrejmu nesprávnosť, nebol by dospel k takémuto záveru. Takéto rozhodnutie dovolacieho súdu považujeme za arbitrárne a nedostatočne odôvodnené, čím došlo k porušeniu základného práva sťažovateľov na spravodlivé súdne konanie. Dovolací súd i pri posudzovaní nesprávnej listiny sa dopustil chybného právneho posúdenia. Zo skutkového stavu (textu listiny) podľa sťažovateľov vyplýva, že súdy sa otázkou platnosti a následkov kúpnej zmluvy vyhotovenej dňa 06. 02. 1948 nezaoberali v celej šírke textu listiny (listina obsahovala vlastný text, práva a povinnosti, dátum vyhotovenia, podpisy účastníkov a klauzulu uznania podpisu za vlastný) tak, ako to z tejto listiny vyplýva a pritom tento úkon právne neposudzovali v súlade s platným právom, ktoré platilo v čase realizácie predaja predmetných nehnuteľností, ktorým bolo Uhorské obyčajové právo. Vzhľadom na túto skutočnosť všeobecné súdy nesprávne uplatnili a interpretovali právo pri posudzovaní predmetnej kúpnej zmluvy, čo malo za následok chybné právne posúdenie. Nezávislosť rozhodovania všeobecných súdov sa uskutočňuje v ústavnom a zákonom procesnom a hmotno-právnom rámci. Tohto sa týka princíp riadneho procesu, ktorý je súčasťou práva v právnom štáte a ktorý vylučuje ľubovôľu pri rozhodovaní. Takéto rozhodnutie musí byť zákonným spôsobom odôvodnené v súlade s ust. § 157 ods. 2 O. s. p., z čoho musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. V prípade, ak sú právne závery súdu v extrémnom nesúlade s vykonanými skutkovými zisteniami alebo z nich v žiadnej možnej interpretácii súdneho rozhodnutia nevyplývajú, sú v rozpore s právom na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR. Z uvedeného vyplýva, že zmluva ako právna listina vyhotovená 06. 02. 1948 nebola posudzovaná ako celok. (...)“

Sťažovateľky v 5. a 6. rade ďalej uviedli: „Vzhľadom na uvedený skutkový stav (...) došlo vo vzťahu k sťažovateľom k porušeniu základného práva vlastníť majetok a základného práva na ochranu majetku podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy SR, práva na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.“

Sťažovateľ v 7. rade v sťažnosti okrem uvádzaných skutočností uviedol, že k porušeniu jeho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy došlo tým, že mu bolo odňaté jeho vlastníctvo k spoluvlastníckemu podielu vo veľkosti 5/16 k nehnuteľnosti postupom Okresného súdu Banská Bystrica, Krajského súdu v Banskej Bystrici a najvyššieho súdu bez toho, aby bol účastníkom konania. K porušeniu jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru došlo tým, že postupom týchto súdov mu bolo znemožnené byť účastníkom súdneho konania, z ktorého pochádza rozsudok, ktorý ho zbavil vlastníckeho práva, v dôsledku čoho bol zbavený možnosti svojej vlastníckej právo pred súdom chrániť, zúčastniť sa súdneho prerokovania veci, ktorá sa ho týkala, bol zbavený všetkých procesných práv, nemohlo byť realizované jeho právo na súd, právo vyjadriť sa k vykonávaným dôkazom, právo navrhnúť dôkazy a navyše rozhodnutie najvyššieho súdu nebolo vo vzťahu k nemu ani náležite odôvodnené, keď sa najvyšší súd s obsahom jeho podania žiadnym spôsobom ani len sčasti nevysporiadal, v dôsledku čoho je toto rozhodnutie svojvoľné a arbitrárne.

Sťažovatelia žiadajú, aby ústavný súd v náleze vyslovil, že rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 3/2006 z 24. mája 2007 bolo porušené ich základné právo vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, aby tento rozsudok zrušil a vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie a priznal právnym zástupcom sťažovateľov náhradu trov právneho zastúpenia.

Na základe výzvy ústavného súdu sa k veci listom č. k. KP 8/08-31 z 18. apríla 2008 vyjadril predseda najvyššieho súdu, v ktorom uviedol:

«Námietky sťažovateľov nepovažujem za opodstatnené, pretože Najvyšší súd Slovenskej republiky uskutočnil výklad ustanovení zákona o prípustnosti dovolania v súlade s doteraz zaužívanou praxou najvyššieho súdu. Štruktúra odôvodnenia sťažnosťou napadnutého rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky plne zodpovedá ustanoveniu § 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku; skutkový stav a právne závery sú náležité a veľmi podrobne odôvodnené. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s vyslovenými závermi

najvyššieho súdu nestotožňuje, nemôže viesť k úsudku o arbitrárnom prístupe. Neobstoí ani námietka sťažovateľa, pretože dovolací súd na str. 9 svojho rozsudku výslovne uviedol, že „Podaním z 28. septembra 2005 obchodná spoločnosť Q., s. r. o. (...), zastúpená JUDr. B. N., advokátom (...), ako vedľajšia účastníčka na strane žalovaných 2/ až 5/4 uviedla, že nadobudla spoluvlastnícky podiel nehnuteľností patriaci predtým žalovanej 41. Rozhodnutiami súdov jej bez toho, aby bola účastníčkou konania a mala možnosť vyjadriť sa k prejednávanej veci, bolo fakticky odňaté spoluvlastníctvo, a preto sa pripája k dovolaniu účastníkov, na strane ktorých vystupuje, a žiada, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie“. Jeho podaním sa teda dovolací súd zaoberal a v rámci rozhodnutia k nemu aj prihliadal. Keďže ide o vedľajšieho účastníka, ktorý sa iba pripojil k dovolaniu účastníka na strane ktorého stál, nebolo dôvodu, aby o tomto podaní bolo potrebné rozhodovať osobitným výrokom.»

Predseda najvyššieho súdu v podaní z 18. apríla 2008, právny zástupca sťažovateľov v 1. až 4. rade v podaní z 12. mája 2008, právna zástupkyňa sťažovateliek v 5. a 6. rade v podaní z 2. mája 2008 a právny zástupca sťažovateľa v 7. rade v podaní z 9. mája 2008 uviedli, že netrujú na ústnom pojednávaní vo veci.

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 47 ods. 3 ústavy všetci účastníci sú si v konaní podľa odseku 2 rovní.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy obsah vlastníctva tvorí súhrn subjektívnych vlastníckych oprávnení, medzi ktoré patrí aj právo vec užívať (*ius utendi*), s vecou nakladať (*ius disponendi*), teda oprávnenie vlastníka určovať ďalší právny osud veci. Citovaný čl. 20 ods. 1 ústavy teda nielenže ustanovuje, že každý má právo vlastníť majetok, ale súčasne zaručuje (podobne aj čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd) realizáciu vlastníckych oprávnení vyplývajúcich aj z § 123 Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov. Slovné spojenie „právo na ochranu“, ktoré je použité aj v čl. 20 ods. 1 ústavy, implikuje v sebe aj potrebu minimálnych garancií procesnej povahy, ktoré sú ustanovené priamo v tomto čl. 20 ods. 1 ústavy a ktorých nedodržanie môže mať za následok jeho porušenie popri porušení práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 a nasl. ústavy (I. ÚS 23/01). Článok 20 ods. 1 ústavy zabezpečuje každému rovnaké zákonné predpoklady a možnosti nadobúdať veci do vlastníctva za podmienok, ktoré sú upravené v ústave alebo v ďalších zákonoch.

Vlastnícke právo každej osoby má rovnaký zákonný obsah a požíva ochranu bez ohľadu na to, či ide o štát, právnickú osobu, obec alebo fyzickú osobu. Z formulácie obsiahnutej v čl. 20 ods. 1 ústavy nemožno však odvodzovať ústavné právo získať vec do svojho vlastníctva (vlastniť majetok) bez dodržania predpokladov, ktoré sú na tento účel upravené zákonmi. Funkcia práva vlastniť majetok a jeho ochrana spočíva v tom, aby sa vlastníčkovi poskytla a súčasne aj trvale garantovala právna istota, že vlastnícke právo k veci, ktoré nadobudol v súlade s platnými zákonmi, nemôže obmedziť alebo využiť bez právneho dôvodu.

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (IV. ÚS 77/02, III. ÚS 63/06) každý má právo na to, aby sa v jeho veci v konaní pred všeobecnými súdmi rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon. Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci.

K úlohám právneho štátu patrí vytvorenie právnych a faktických garancií uplatňovania a ochrany základných práv a slobôd občanov. Ak je na uplatnenie alebo ochranu základného práva alebo slobody potrebné uskutočniť konanie pred orgánom verejnej moci, úloha štátu spočíva v zabezpečení právnej úpravy takýchto konaní dostupných bez akejkoľvek diskriminácie každému z nositeľov základných práv a slobôd. Koncepcia týchto konaní musí zabezpečovať reálny výkon a ochranu základného práva alebo slobody, a preto ich imanentnou súčasťou sú procesné záruky takéhoto uplatňovania a ochrany základných práv a slobôd. Existencia takýchto konaní však nevyčerpáva ústavné požiadavky späté s uplatňovaním základných práv a slobôd. Ústavnosť týchto konaní predpokladá aj to, že orgán verejnej moci, pred ktorým sa takéto konania uskutočňujú, koná zásadne nestranne, nezávisle a s využitím všetkých zákonom vytvorených prostriedkov na dosiahnutie účelu takýchto procesných postupov. Ústavný súd v tomto smere osobitne pripomína objektivitu takéhoto postupu orgánu verejnej moci. Len objektívnym postupom

sa v rozhodovacom procese vylučuje svojvôľa, ako aj ničím nepodložená možnosť úvahy orgánu verejnej moci bez akýchkoľvek objektívnych limitov, ktoré sú vymedzené zákonnými spôsobmi zisťovania skutkového základu, prijať rozhodnutie (II. ÚS 143/02, III. ÚS 60/04, obdobne aj II. ÚS 9/00, III. ÚS 300/06).

Podstata základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktorú tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonáva (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy). Do obsahu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom, ktorý predpisuje zákon. Ústavný súd zásadne nie je oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecných súdov, ktoré viedli k rozhodnutiu vo veci samej alebo k inému súdnemu rozhodnutiu, ktorým končí konanie pred nimi. Tento postup je dôsledkom toho, že všeobecné súdy vychádzajú pri prerokúvaní a rozhodovaní vecí patriacich do ich právomoci zo zákonnej úpravy a z vlastnej interpretácie zákonov. Základné právo na súdnu ochranu neznamena nárok na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, t. j. aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami, resp. s jeho právnymi názormi. Neúspech v súdnom konaní nemožno bez ďalšieho považovať za porušenie základného práva. Je v právomoci všeobecných súdov vykladať a aplikovať zákony. Ak tento výklad nie je arbitrárny a je náležite zdôvodnený, ústavný súd nemá príčinu doň zasahovať (II. ÚS 172/05).

Článok 6 ods. 1 dohovoru každému zaručuje právo podať žalobu na uplatnenie svojich občianskych práv a záväzkov na súd. Takto interpretovaný článok zahŕňa právo na súd, do ktorého patrí právo na prístup k súdu. K nemu sa pridávajú záruky ustanovené čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o organizáciu a zloženie súdu a vedenie konania. To všetko v súhrne zakladá právo na spravodlivé prejednanie vecí (rozhodnutie Európskeho

súdu pre ľudské práva z 21. februára 1975, séria A č. 18, s. 18, § 36). Právo na spravodlivé prejednanie vecí zahŕňa v sebe princíp rovnosti zbraní, princíp kontradiktórnosti konania, právo byť prítomný na pojednávaní, právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia a iné požiadavky spravodlivého procesu.

V odôvodnení rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 3/2006 z 24. mája 2007 sa uvádza, že žalobou z 18. marca 1992 sa žalobca podľa zákona č. 87/1991 Zb. o mimosúdnych rehabilitáciách (ďalej len „zákon č. 87/1991 Zb.“) domáhal, „aby súd zviazal žalovaných uzavrieť s ním do 3 dní dohodu o vydaní nehnuteľností v katastrálnom území B.“. Na odôvodnenie žaloby uviedol, že ako vlastník nehnuteľností uzatvoril 6. februára 1948 s J. B. a M. B., právnymi predchodcami žalovaných 2/ až 5/4 zmluvu o prevode nehnuteľností. Napriek tomu nedošlo k prevodu vlastníctva nehnuteľností, lebo kúpna zmluva nebola uzatvorená platne (v čase jej uzatvorenia nebol plnoletý a jeho úkon nebol schválený poručenským súdom, konal v tiesni, kúpna cena mu nebola vyplatená, prevod bol len fiktívny, aby sa predišlo hroziacemu znárodneniu). Neskorší prechod nehnuteľností na štát ich znárodnením znamenal majetkovú krivdu relevantnú podľa zákona č. 87/1991 Zb., ktorá ale so zreteľom na neplatnosť kúpnej zmluvy dopadala na jeho osobu (jeho vlastníctvo bolo odňaté), nie na J. B. a M. B. Štátny podnik P. M., š. p. v likvidácii, ktorý v čase nadobudnutia účinnosti zákona č. 87/1991 Zb. spravoval znárodnený objekt vo vlastníctve štátu, mal z týchto dôvodov nehnuteľností podľa uvedeného zákona vydať jemu. Pokiaľ ich napriek tomu dohodou zo 17. októbra 1991, ktorú registrovalo Štátne notárstvo v B. rozhodnutím zo 17. februára 1992 sp. zn. R VI 96/91, vydal M. B. a právnym nástupcom jej nebohého manžela J. B., je dohoda o vydaní nehnuteľností neplatná a žalovaných zaťažuje povinnosť vydať mu nehnuteľnosti. Okresný súd Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom z 26. októbra 1992 č. k. 20 C 80/92-41 žalobu zamietol. Vychádzal z toho, že žalobca nebol oprávnenou osobou podľa zákona č. 87/1991 Zb., lebo v čase znárodnenia nehnuteľností nebol ich vlastníkom. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) uznesením z 3. júna 1993 sp. zn. 14 Co 1474/93 napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie z dôvodu, že okresný súd nezistil dostatočne skutkový stav. Okresný súd v ďalšom konaní pripustil vzájomnú žalobu žalovanej 1/ proti ostatným žalovaným na určenie neplatnosti dohody

o vydaní vecí a na uloženie ich povinnosti vydať nehnuteľnosti žalovanej 1/ do 15 dní. Po doplňujúcom dokazovaní rozsudkom z 18. novembra 1993 č. k. 20 C 80/92-110 žalobu proti žalovanej 1/ zamietol a ostatným žalovaným uložil povinnosť vydať nehnuteľnosti do 3 dní žalobcovi. Zároveň určil, že dohoda o vydaní nehnuteľností je neplatná. Vzájomnú žalobu žalovanej 1/ vo zvyšku zamietol. Na odvolanie účastníkov na strane žalovaných krajský súd uznesením zo 17. novembra 1994 sp. zn. 14 Co 3617/94 napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Rozsudkom z 19. novembra 2002 č. k. 20 C 80/92-368 okresný súd uložil žalovaným 2/, 3/ a 5/1 až 5/4 povinnosť vydať nehnuteľnosti do 30 dní žalobcovi. Žalobu proti žalovanej 1/ a žalovanej 4/ zamietol. Určil, že dohoda o vydaní nehnuteľností je neplatná. Zároveň zamietol vzájomnú žalobu žalovanej 1/ v časti, ktorou sa domáhala, aby ostatní žalovaní boli zaviazaní súdom vydať jej nehnuteľnosti. Na odvolanie žalovaných krajský súd rozsudkom z 22. mája 2003 sp. zn. 12 Co 45/2003 zmenil výrok rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým bola žalovaným 2/, 3/ a 5/1 až 5/4 uložená povinnosť vydať nehnuteľnosti žalobcovi do 30 dní tak, že túto povinnosť uložil aj žalovanej 4/. Povinnosť vydať nehnuteľnosť rozšíril krajský súd aj na žalovanú 4/, i keď jej spoluvlastnícky podiel nadobudla medzičasom obchodná spoločnosť Q., s. r. o. Výrok, ktorým súd prvého stupňa zamietol žalobu proti žalovanej 1/, potvrdil a výrok prvostupňového rozsudku, ktorým bola určená neplatnosť dohody o vydaní nehnuteľností, zmenil tak, že vzájomnú žalobu žalovanej 1/ zamietol. Potvrdil aj výrok rozsudku okresného súdu, ktorým bola zamietnutá vzájomná žaloba žalovanej 1/ na uloženie povinnosti ostatným žalovaným vydať jej nehnuteľnosti. Opravným uznesením z 31. júla 2003 sp. zn. 12 Co 45/2003 krajský súd opravil svoj rozsudok z 22. mája 2003 tej istej spisovej značky tak, že ho doplnil o výrok, v zmysle ktorého sa pripúšťa dovolanie. Na odôvodnenie vyslovenia prípustnosti dovolania odvolací súd uviedol, že za otázku zásadného právneho významu považoval otázku platnosti právneho úkonu žalobcu (kúpnej zmluvy) vo vzťahu k jeho neplnoletosti a úpravu Rakúsko-Uhorskeho práva, podľa ktorého sa žalobca mohol v lehote 32 rokov od dátumu vkladu domáhať obnovenia predošlého pozemkovoknižného stavu len žalobou o výmaz. Je potrebné zodpovedať, či jeho právny úkon je platný aj s prihliadnutím na ďalší vývoj právnej úpravy, ako aj na to, že 32-ročnú lehotu podľa Uhorského práva nemohol využiť. Na základe týchto skutočností je potrebné posúdiť, či v prípade neexistencie podanej žaloby o výmaz podľa Uhorského

práva možno považovať právny úkon žalobcu za platný. Najvyšší súd vo svojom rozhodnutí uviedol, že zo spisu vyplýva, že žalobca v čase uzatvorenia kúpnej zmluvy nebol plnoletý. Vkladové povolenie tvorilo v danom prípade súčasť kúpnej zmluvy. To znamená, že aj toto povolenie urobila osoba neplnoletá. Podľa názoru najvyššieho súdu neplatným právnym úkonom bola kúpna zmluva vrátane vkladového povolenia. Najvyšší súd dovolanie ako neopodstatnené zamietol.

Ako už bolo zdôraznené, ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti je povinný skúmať, či boli, alebo neboli porušené základné práva a slobody účastníkov konania pred všeobecnými súdmi (III. ÚS 60/04).

Ústavný súd skúmal, či pri rozhodovaní najvyšším súdom v danej veci najmä rozhodnutie sp. zn. 3 Cdo 3/2006 spĺňa procesné záruky spravodlivého procesu obsiahnuté v čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ide najmä o právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré vyplýva z potreby transparentnosti služby spravodlivosti, ktorá je esenciálnou náležitosťou každého jurisdikčného aktu (rozhodnutia). Je výsadným právom strany konania prednášať návrhy a predkladať argumenty a ich korelátom je preskúmateľná, jasná odpoveď na zásadné argumenty, ktorá je jadrom rozhodnutia a na ktorej je toto konštruované.

Opačný postoj orgánu verejnej moci, ktorý v rozhodnutí nedáva odpoveď na základné otázky, na prednesené (predložené) v konaní, je arbitrárny (nepreskúmateľný), a nie je predpokladom kontroly výkonu spravodlivosti zo strany verejnosti, pretože je nejasný, nejednoznačný a rozporuplný a nedáva odpoveď na zásadné otázky.

Európsky súd pre ľudské práva o veci Van de Hurk c. Holandsko konštatoval, že čl. 6 ods. 1 dohovoru zaväzuje súdy odôvodniť svoje rozhodnutie, ale nemôže sa chápať tak, že vyžaduje, aby na každý argument strany bola daná podrobná odpoveď. Nie je úlohou Európskeho súdu pre ľudské práva a ani ústavného súdu skúmať, či bola daná na predloženú otázku správna odpoveď.

Táto skutočnosť vyplýva z ústavného systému Slovenskej republiky, ktorý rozhodovanie o občianskoprávných a trestnoprávných veciach podľa čl. 142 ods. 1 ústavy zveruje do právomoci všeobecných súdov.

Otázku, či daný všeobecný súd (v danom prípade najvyšší súd) si splnil svoju povinnosť odôvodniť rozhodnutie vyplývajúcu z čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, možno posúdiť len so zreteľom na okolnosti daného prípadu.

V danom prípade sa ako rozhodujúca otázka javí posúdenie zmluvy z 2. februára 1948 a 6. februára 1948. Taktiež prečo sa predávajúci v lehote 32 rokov nedovoľával neplatného právneho úkonu. Skúmanie perzekúcie (aj za majetok) na strane jedného alebo oboch účastníkov. V neposlednom rade je pre potreby konania nevyhnutné skúmať aj postavenie spoločnosti Q., spol. s r. o., B., v konaní.

Ústavný súd dospel k záveru, že rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 3/2006 z 24. mája 2007 bolo porušené základné právo sťažovateľov vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Najvyšší súd sa v napadnutom rozhodnutí nevysporiadal so všetkými otázkami majúcimi podstatný vplyv na rozhodnutie vo veci. Najvyšší súd neskúmal, či kúpna zmluva bola uzavretá v ťaživých spoločenských, politických alebo ekonomických pomeroch, či a pre ktorú zmluvnú stranu bola výhodná, či a v akom rozsahu sa na jej základe plnilo, či a aký stupeň perzekúcie postihol jednotlivé zmluvné strany, aká bola motivácia jej účastníkov vedúca k uzatvoreniu kúpnej zmluvy, či a s akými dôsledkami konal žalobca v úmysle uviesť zmluvnú protistranu do omylu. Ďalej najvyšší súd nepreskúmal ani podstatu majetkovej krivdy, ktorá nastala v rozhodnom období, prechod nehnuteľností na štát, otázku, či znárodnenie bolo, alebo nebolo v súlade s vtedajším právnym poriadkom, či nebol prekročený povolený rozsah znárodnenia, či k odňatiu nehnuteľnosti došlo spôsobom uvedeným v zákone č. 87/1991 Zb., či za odňatie mala byť vyplatená náhrada a aké dôsledky malo jej nevyplatenie, či znárodňovací výmer mal, alebo nemal predpísané náležitosti a aké boli jeho právne účinky, či tento výmer bol, alebo nebol zmätočným aktom štátu priečiacim sa zásadám

demokratickej spoločnosti, či žalobca je oprávnenou osobou a žalovaní povinnou osobou podľa zákona č. 87/1991 Zb., či štát a právni predchodcovia žalovaných vstúpili do držby nehnuteľností, ktorá mohla viesť k vydržaniu, či uplynula vydržacia lehota, či držba bola oprávnená a dobromyseľná, aký dôsledok mal zápis vlastníctva J. B. a M. B. do pozemkovej knihy, či žalobca prejavil pred zápisom do pozemkovej knihy, v čase zápisu alebo po ňom konkludentný súhlas s vykonaním zápisu, kto bol vlastníkom nehnuteľností v čase ich prechodu na štát znárodnením, či je pre platnosť kúpnej zmluvy rozhodujúci dátum podpísania zmluvy alebo dátum osvedčenia podpisu žalobcu na zmluve, otázkou neplatnosti kúpnej zmluvy z iných hľadísk (nielen z hľadiska toho, či žalobca v čase urobenia právneho úkonu nezavšíl 21 rokov), otázkou, či bola dosiahnutá plnoletosť žalobcu nielen v čase uzatvorenia kúpnej zmluvy, ale aj v čase osvedčenia jeho podpisu, resp. v čase rozhodnutia, resp. právoplatnosti uznesenia súdu povoľujúceho zápis do pozemkovej knihy, otázkou, či je možné považovať kúpnu zmluvu za neplatnú a kto bol vlastníkom predmetných nehnuteľností v čase znárodnenia, ak žalobca nepodal žalobu o výmaz neplatne vloženého vlastníckeho práva z pozemkovej knihy v stanovenej lehote a obnovenie pôvodného stavu podľa vtedajšieho Uhorského práva, otázkou, či sa mohol žalobca domáhať reštitučného nároku podľa zákona č. 87/1991 Zb., ak nebol v čase znárodnenia zapísaný v pozemkovej knihe a ani nepodal žalobu o výmaz vkladu podľa Uhorského práva. Osobitne sťažovateľovi v 7. rade bola odňatá možnosť konať pred súdom, keďže kúpnu zmluvou z 24. júla 2001 uzavretou s predávajúcou JUDr. V. V., správkyňou konkurznej podstaty, nadobudol podiel na predmetných nehnuteľnostiach (podiele 5/16), vklad bol povolený 13. augusta 2001 a všeobecné súdy s ním nekonali ako s účastníkom konania. Dôsledné riešenie týchto otázok je dôležité z ústavného hľadiska na to, aby sa odstránilo porušenie základných práv sťažovateľov podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

III.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ústavný

súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie, zakázať pokračovanie v porušovaní základných práv a slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo ak je to možné, prikázať, aby ten, kto porušil práva alebo slobody podľa odseku 1, obnovil stav pred porušením.

Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ak sa základné právo alebo sloboda porušili rozhodnutím alebo opatrením, ústavný súd také rozhodnutie alebo opatrenie zruší. Podľa § 56 ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd sťažnosti vyhovie, môže vrátiť vec na ďalšie konanie.

Vzhľadom na to, že napadnutým rozsudkom došlo k porušeniu základného práva sťažovateľov vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd zrušil rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 3/2006 z 24. mája 2007 a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Ústavný súd napokon rozhodol aj o náhrade trov konania sťažovateľov, ktoré im vznikli v dôsledku právneho zastúpenia pred ústavným súdom advokátmi.

Právny zástupca sťažovateľov v 1. až 4. rade si v podaní z 12. mája 2008 uplatnil trovy konania v sume 20 432 Sk. Právna zástupkyňa sťažovateľiek v 5. a 6. rade si v sťažnosti uplatnila trovy konania v sume 11 666 Sk vrátane DPH. Právny zástupca sťažovateľa v 7. rade si v sťažnosti uplatnil trovy konania v sume 63 646 Sk vrátane DPH.

Základom na výpočet náhrady za úkon právnej služby je priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky v prvom polroku 2006 v sume 17 822 Sk.

Ústavný súd priznal sťažovateľom v 1. až 4. rade (§ 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde) náhradu trov konania v sume 20 432 Sk z dôvodu trov právneho zastúpenia štyroch sťažovateľov, a to za dva úkony právnej služby v hodnote po 2 970 Sk (príprava a prevzatie

veci a písomné vyhotovenie sťažnosti) znížené o 20 % podľa § 13 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov a režijný paušál.

Ústavný súd priznal sťažovateľkám v 5. až 6. rade (§ 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde) náhradu trov konania v sume 11 666 Sk z dôvodu trov právneho zastúpenia dvoch sťažovateľiek, a to za dva úkony právnej služby v hodnote po 2 970 Sk (príprava a prevzatie veci a písomné vyhotovenie sťažnosti) znížené o 20 % podľa § 13 ods. 3 citovanej vyhlášky plus 19 % DPH a režijný paušál.

Ústavný súd priznal sťažovateľovi v 7. rade (§ 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde) náhradu trov konania v sume 7 425 Sk z dôvodu trov právneho zastúpenia, a to za dva úkony právnej služby v hodnote po 2 970 Sk (príprava a prevzatie veci a písomné vyhotovenie sťažnosti) podľa citovanej vyhlášky plus 19 % DPH a režijný paušál.

Ústavný súd podľa citovanej vyhlášky priznal právnym zástupcom sťažovateľov náhradu režijného paušálu v sume 178 Sk za každý úkon.

Ústavný súd vyslovil povinnosť najvyššieho súdu uhradiť trovy právneho zastúpenia právnym zástupcom sťažovateľov.

Ústavný súd vo zvyšnej časti, v ktorej bolo namietané porušenie základných práv podľa čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy, nevyhovet, pretože právni zástupcovia ničím nezdôvodnili porušenie týchto práv a ústavný súd ani takého porušenie nezistil.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. mája 2008